

שיודע שאין קדושו תופסים, לשם מתנה נתנם. והוא הדין במכר ביובל, הסתפק רב ענן, שאולי אף על גב שאין המכר חל, המעות — מתנה.

ומקשים על מה שאמרנו שבמוכר עבדו לא חוזרים מעות המקח: **אמר ליה אביי לרב יוסף: מאי חזית דקנסינן ליה ללוקח על שקנאו, ואומרים: שהמכר חל, ולוקח הוא שמוציאו לחירות בגט, וממילא לא חוזרים מעות המקח. אדרבה נקנסיה למוכר על שמכרו, ונאמר: שהמכר אינו חל כלל ויחזיר את המעות, ונחייב את המוכר להוציאו לחרות בגט?**

ומשנינן: **אמר ליה רב יוסף לאביי: לאו עכברא — גנב, אלא חורא — גנב, משל הוא: שעכבר הגונב ומניח בחור, אם לא היה לו חור להניח בו גניבתו לא היה גונב, לכן החור הוא הגנב. והוא הדין כאן, אם לא היה המוכר מוצא לוקח שיקננו לא היה מוכר, ומן הראוי לקנוס את הלוקח.**

ומקשינן: אדרבה, **אי לאו עכברא — חורא מנא ליה?** וגם כאן, אם לא שהיה מתרצה המוכר למכור, לא היה ללוקח מנין לקנות?

שידענו שבאחת אמר שמואל שהמעות אינם חוזרים, ובשניה חוזרים, ממילא מוכח: **וכי קאמר שמואל הכא במוכר שדהו בשנת היובל: "אינה מכורה", היינו: אינה מכורה, ומעות אף הם חוזרין, ולא אומרים: שמתוך שאין קנינו של לוקח חל, ודאי נותן את המעות לשם מתנה.**

א-ל ומפרשינן: **ורב ענן שהסתפק ולא פשט, טעמו:**

א. **כי את ברייתא של המוכר עבדו לא שמיטא ליה.**

ב. **ודשמואל, כלומר: ומעיקר דברי שמואל שהמוכר שדהו בשנת היובל "אינה מכורה", גם כן אי אפשר להוכיח שמתוך שלא חל המכר יחזרו המעות! משום שאפשר לומר: ממאי ד"אינה מכורה" ומעות חוזרין, דלמא אינה מכורה, ומעות אינם חוזרים, ונאמר שנתנם הלוקח לשם מתנה. מידי דהוה: אמקדש אחותו שאין קדושין תופסין לו בה [שהיא מחייבי כריתות אם בא עליה]. דאתמר: המקדש אחותו: רב אמר: כיון שאין הקדושין תופסים, מעות הקדושין חוזרין למקדש ובודאי לשם פקדון נתנם לה. ושמואל אמר: מעות שנתן המקדש, כיון**

והמשנה למלך [פ"א משמיטה ה"א] דן בקונה קרקע בזמן שהיובל נוהג שהיא חוזרת לבעלים, האם מותר ללוקח להזיק בקרקע או לא. והביא שהירושלמי לומד מהפסוק "ושב לאחוזתו" שאסור ללוקח להזיק, כיון שצריך שתחזור לבעלים כמו שהיתה.

ותמה הרש"ש, שלא הזכיר המשנה למלך שברש"י כאן מפורש שמותר ללוקח לקצוץ אילנות ולהזיק בשדה.

הוא פטור לשלם. ותמה השיטה מקובצת, שהרי מכל מקום גם לרב השדה יוצאת ממנו מיד למוכר ואם כן, מדוע פטור על מה שהזיק, וכתב השיטה מקובצת שחזר בו רש"י. ולכן כתב רש"י נפק מינה אחרת לענין אם יכול הלוקח לקנות מטלטלין אגב קניית קרקע זו, שלפי שמואל, שלא חלה הקניה בקרקע, אי אפשר לקנות אגב זה מטלטלין. ולרב, שחלה הקניה בקרקע, קונים אגב זה מטלטלין.